

CRNA GORA

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

TEL: +382 (0)20 406 700
FAX: +382 (0)20 406 702
E-MAIL: ekip@ekip.me
www.ekip.me

Broj: 0302-8303/6

Podgorica, 05.12.2017.godine

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na osnovu člana 11 stav 1 tačka 18, člana 14 stav 5, člana 32, čl. 63–79, Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list Crne Gore“ br. 40/13, 56/13 i 2/17), Odluke o relevantnim tržištima usluga broj 0303–7119/4 od 28.12.2016. godine, člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl. list RCG“, broj 60/03, 32/11) i člana 161 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, broj 056/14, 020/15 i 037/17), uz pribavljeno mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije 01–334/2–16 od 31.12.2016 godine o osnovanosti pokretanja analize ovog tržišta, mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije broj 02–254/2 od 15.09.2017. godine na nacrt analiza tržišta i mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije broj 01–428/2 od 30.11.2017. godine na nacrt rješenja i Odluke o usvajanju analiza relevantnih tržišta broj 0902-7938/2 od 26.10.2017. godine (Službeni list CG 73/17 od 03.11.2017. godine), nakon sprovedenog postupka analize tržišta „Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji“, na sjednici Savjeta održanoj dana 05.12.2017. godine, donijela je

RJEŠENJE

1. Privredna društva, operatori elektronskih komunikacija **Crnogorski Telekom a.d. Podgorica, Telenor d.o.o. Podgorica, MTEL d.o.o. Podgorica i Telemach d.o.o. Podgorica** određuju se za operatore sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu „Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji.“
2. Operatorima iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja određuju se sljedeće regulatorne obaveze za:
  - 2.1. **Crnogorski Telekom a.d. Podgorica:**
    - 2.1.1. Obaveza objavljivanja podataka;
    - 2.1.2. Obaveza obezbjeđivanja nediskriminatornosti;
    - 2.1.3. Obaveza odvojenog vođenja računovodstvenih evidencija;
    - 2.1.4. Obaveza pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja;
    - 2.1.5. Obaveza kontrole cijena i vođenja troškovnog računovodstva.
  - 2.2. **MTEL d.o.o. Podgorica, Telemach d.o.o. Podgorica i Telenor d.o.o. Podgorica:**
    - 2.2.1. Obaveza objavljivanja podataka;

- 2.2.2. Obaveza obezbjeđivanja nediskriminatornosti;
- 2.2.3. Obaveza pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja;
- 2.2.4. Obaveza kontrole cijena.

3. Način, uslovi i rokovi sprovođenja regulatornih obaveza iz stav 2 dispozitiva ovog rješenja propisani su dokumentom Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost "Analiza veleprodajnog tržišta završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji" koji je u cjelosti sastavni dio ovog rješenja, a operatori iz stava 1 ovog rješenja dužni su u potpunosti izvršavati sve određene im regulatorne obaveze.
4. Danom ispunjenja obaveza iz stava 2 i 3 dispozitiva ovog rješenja prestaje da važi rješenje Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost broj 0102-5721/1 od 19.11.2013. godine.
5. Ovo rješenje stupa na snagu danom uručenja operatorima iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja.
6. Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku.

O B R A Z L O Ž E N J E

Zakonom o elektronskim komunikacijama (u daljem tekstu: Zakon), članom 11 propisana je, između ostalih, nadležnost Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija) da sprovodi analizu relevantnih tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora. Članom 14 Zakona utvrđena je u konkretnom slučaju nadležnost Savjeta Agencije za donošenje ovakvih odluka.

U cilju obezbjeđenja konkurencije na tržištu elektronskih komunikacija prema Zakonu u Poglavlju VI (članovi 63 – 80) definisan je postupak analize tržišta usluga elektronskih komunikacija, određivanja i analize relevantnih tržišta, određivanje operatora sa značajnom snagom i određivanje obaveza, kao i skup obaveza koje se mogu naložiti operatoru sa značajnom tržišnom snagom. Osnovni cilj postupka analize tržišta je utvrđivanje efikasnosti tržišne konkurencije na tom tržištu, tj. postojanje jednog ili više operatora koji imaju značajnu ili zajedničku značajnu tržišnu snagu na relevantnom tržištu. Na osnovu rezultata sprovedene analize ili Testa tri kriterijuma određuju se, zadržavaju, mijenjaju ili ukidaju mjere iz članova 71 do 78 Zakona o elektronskim komunikacijama, pri čemu Agencija uzima u obzir načelo racionalnosti i proporcionalnosti, uz obrazloženje naređenih mjera.

Agencija, shodno članu 64 stav 3 Zakona, vrši analizu relevantnih tržišta i utvrđivanje značajne tržišne snage, u skladu sa Zakonom, uzimajući u obzir preporuke, mišljenja i smjernice odgovarajućih organa i organizacija Evropske Unije, odnosno drugih relevantnih međunarodnih organa ili organizacija. Na osnovu prvog stava člana 15 Okvirne direktive (Direktiva 2002/21/EC), Evropska komisija je usvojila Preporuku (2014/10/EU) od 9. decembra 2014. godine o relevantnim tržištima u sektoru elektronskih komunikacija koja su podložna prethodnoj regulaciji, kojom je zamijenjena Preporuka o relevantnim tržištima (2007/879/EC) iz 2007 godine. Na osnovu važeće Preporuke, postoje četiri relevantna tržišta koja su podložna prethodnoj regulaciji, kako je to utvrđeno i Odlukom Agencije o relevantnim tržištima usluga broj 0303-7119/4 od 28.12.2016.

godine. Ovom Odlukom su određena relevantna tržišta usluga podložna prethodnoj regulaciji, među kojima je i tržište završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji. Na osnovu ove odluke Agencija je sprovela postupak analize relevantnog tržišta što je detaljno opisano u regulatornom dokumentu "Analiza veleprodajnog tržišta završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji" (U daljem tekstu: Dokument) koji je u cjelosti sastavni dio ovog rješenja.

Predmetno tržište je dio važeće Preporuke Evropske komisije, što znači da je Evropska komisija zaključila da su na relevantnom tržištu istovremeno zadovoljena potrebna tri kriterijuma i na taj način utvrdila da je relevantno tržište podložno prethodnoj regulaciji u većini zemalja Evropske unije.

Shodno članu 65 Zakona, Agencija je dužna da u postupku utvrđivanja relevantnih tržišta, saraduje sa organom nadležnim za zaštitu konkurencije. Agencija je pribavila pozitivno mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije broj 01-334/2-16 od 31.12.2016. godine o osnovanosti pokretanja ovog kruga analize tržišta.

U postupku određivanja relevantnog tržišta, Agencija je utvrdila dimenziju usluga i geografsku dimenziju relevantnog tržišta. Na osnovu sprovedene analize, Agencija je odredila 4 relevantna tržišta veleprodajnog završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji:

1. Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u javnu elektronsku komunikacionu mrežu koja se pruža na fiksnoj lokaciji operatora Crnogorski Telekom a.d. Podgorica, bez obzira odakle je poziv započeo;
2. Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u javnu elektronsku komunikacionu mrežu koja se pruža na fiksnoj lokaciji operatora MTEL d.o.o. Podgorica, bez obzira odakle je poziv započeo;
3. Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u javnu elektronsku komunikacionu mrežu koja se pruža na fiksnoj lokaciji operatora Telemach d.o.o. Podgorica, bez obzira odakle je poziv započeo;
4. Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u javnu elektronsku komunikacionu mrežu koja se pruža na fiksnoj lokaciji operatora Telenor d.o.o. Podgorica, bez obzira odakle je poziv započeo.

Takođe, određeno je da je relevantno tržište veleprodajnog završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji, u geografskoj dimenziji, teritorija Crne Gore.

Nakon što je definisano relevantno tržište, Agencija je na osnovu određenih kriterijuma iz člana 68 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama, utvrdila da su svi operatori iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja operatori sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu „Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji.“

Nadalje, na osnovu prepreka u razvoju tržišne konkurencije koje se mogu pojaviti na relevantnom tržištu, Agencija je Crnogorskom Telekom-u odredila sledeće regulatorne obaveze:

1. Obaveza objavljivanja podataka;

2. Obaveza obezbjeđivanja nediskriminatornosti;
3. Obaveza odvojenog vođenja računovodstvenih evidencija;
4. Obaveza pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja;
5. Obaveza kontrole cijena i vođenja troškovnog računovodstva.

Ostalim operatorima iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja Agencija je odredila sljedeće regulatorne obaveze:

1. Obaveza objavljivanja podataka;
2. Obaveza obezbjeđivanja nediskriminatornosti;
3. Obaveza pristupa elementima mreže i njihovog korišćenja;
4. Obaveza kontrole cijena.

Navedene mjere naložene su uz primjenu načela proporcionalnosti i racionalnosti shodno članu 69 stav 3 Zakona.

Agencija je nakon okončanja postupka analize, nacrt Analize stavila u postupak javnih konsultacija od 11.07.2017. do 01.09.2017. godine tokom kojih su komentare dostavili Crnogorski Telekom a.d. Podgorica i Telenor d.o.o. Podgorica. Odgovori Agencije koji sadrže detaljnu stručnu obradu navedenih komentara te razloge i pojašnjenja prihvatanja odnosno ne prihvatanja istih sadržani su kroz Listu komentara operatora kao prilog Dokumentu iz tačke 3 dispozitiva ovog rješenja.

Agencija za zaštitu konkurencije Crne Gore je 15.09.2017. godine, dostavila Agenciji izjašnjenje i mišljenje u odnosu na dokumente koji su bili predmet postupka javnih konsultacija do 01.09.2017. godine kojim ističe da je u potpunosti saglasna, u okviru svojih nadležnosti, sa predloženim tekstom nacrta dostavljenih akata.

Agencija je donijela Odluku o usvajanju analiza relevantnih tržišta broj 0902-7938/2 od 26.10.2017. godine (Službeni list CG 73/17 od 03.11.2017. godinc), kojom je usvojila konačan tekst Dokumenta "Analiza veleprodajnog tržišta završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji" sa komentarima o razlozima zbog kojih su pojedine primjedbe operatora odbijene i utvrdila obavezu donošenja rješenja kojim će biti naložene mjere predložene u tom Dokumentu. Dokument je objavljen na internet stranici Agencije.

Agencija je 14.11.2017. godine dostavila nacrt rješenja operatorima elektronskih komunikacija Crnogorski Telekom a.d. Podgorica, Telenor d.o.o. Podgorica, MTEL d.o.o. Podgorica i Telemach d.o.o. Podgorica kako bi u skladu sa članom 126 i članom 129 Zakona o opštem upravnom postupku, kao prvostepeni organ, utvrdila sve odlučne činjenice i okolnosti, odnosno kako bi ovi operatori kao stranke u postupku dale pisanu izjavu o istom. Operatori do ostavljenog roka nijesu dostavili svoje primjedbe na dostavljeni nacrt rješenja.

Agencija za zaštitu konkurencije Crne Gore je 04.12.2017. godine, dostavila Agenciji izjašnjenje i mišljenje u odnosu na dokument nacrta rješenja kojim ističe da je u potpunosti saglasna, u okviru svojih nadležnosti, sa predloženim tekstom nacrta dostavljenog akta

Operatori iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja obavezni su izvršavati sve regulatorne obaveze na način, pod uslovima i u rokovima kako je propisano u Dokumentu iz tačke 3 dispozitiva ovog rješenja.

Rješenje Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost broj 0102-5721/1 od 19.11.2013. godine, koje je Agencija donijela u postupku analize predmetnog relevantnog tržišta sprovedenog 2012. i 2013. godine, prestaje da važi danom ispunjenja obaveza iz stava 2 i 3 dispozitiva ovog rješenja, jer su u sprovedenom postupku analize predmetnog tržišta, shodno Preporuci o relevantnim tržištima u sektoru elektronskih komunikacija (2014/10/EU), određene regulatorne mjere, kako to stoji u tački 2 izreke ovog rješenja.

Ovo rješenje stupa na snagu danom uručenja operatorima iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja.

Članom 161 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, broj 56/14, 20/15 i 37/17) propisano je da postupci koji do dana primjene ovog zakona nijesu pravosnažno okončani, okončaće se po odredbama Zakona o opštem upravnom postupku („Sl. list RCG“, broj 60/03, 32/11), sa kojih razloga je valjalo primijeniti taj zakon, jer je Zakon o upravnom postupku počeo da se primjenjuje od 1. jula 2017. godine."

Shodno gore navedenom, odlučeno je kao u izreci rješenja.

PRAVNA POUKA

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog se u roku od 20 (dvadeset) dana od dana njegovog prijema može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Crne Gore.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dr. Šaleta Đurović

